

Styre: Fakultetsstyret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Dato: 16.10.2015

Styresak: 62/15

Arkivsaknr: 2015/11358-INC

Møtedato: 27.10.2015

Orientering om opptak ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet høsten 2015

Bakgrunn

Denne orienteringssaken omhandler de ulike opptakene ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet høsten 2015. Opptaket omfatter det nasjonale Samordna opptak til lavere grads studier. I tillegg kommer fire opptak som administreres lokalt av fakultetet. Dette er opptak til mastergradsstudier, intern programovergang, poststudierett og hospitantstatus. Det gis også en orientering om opptaket til Praktisk-pedagogisk Utdanning (PPU).

Opptak og progresjon lavere grad

Samordna opptak

Hovedopptaket i Samordna opptak til lavere grads studier ble gjennomført 15. juli. Fakultetet hadde en opptaksramme på 960 studieplasser – samme opptaksramme som i 2014 og 2013.

Ved opptakene 2011-2013 satte universitetsledelsen en øvre ramme for antallet tilbud om studieplasser hvert fakultet kunne sende ut. Fra 2014 har fakultetet selv hatt ansvar for å vurdere hvor mange tilbud som kan sendes ut for å treffe opptaksrammen. For fakultetet er det en målsetning å utnytte kapasiteten på studieprogrammene godt. Som følge av disse vurderingene har fakultetet gitt flere tilbud om studieplasser de siste to årene. I hovedopptaket ble det gitt i alt 2191 tilbud. I 2014 ble det sendt ut 2129 tilbud og 222 supplerings tilbud. Supplerings tilbud gir ofte dårlig uttelling i antall ja-svar, det har derfor vært en målsetning å sende ut tilstrekkelig antall tilbud i hovedopptaket for å unngå supplerings tilbud. Det har også vært en målsetning å oppnå poenggrenser i alle fag så langt det har latt seg gjøre.

I vurderingen av hvor mange tilbud vi skulle sende ut har fakultetet lagt særlig vekt på at mange nye studenter semesterregistrerer seg, men så avslutter studiene i løpet av sitt første semester på bachelorprogrammene. Det har også blitt tatt hensyn til antallet førsteprioritetssøkere og søkere på venteliste til hvert enkelt program.

I tabell 1 gir vi en oversikt over antallet studieplasser vi har pr. program, antall søkere som har programmet som førstevalg pr. 15. april (primærsøkere), hvor mange tilbud vi har sendt ut, antall ja-svar og antall studenter som har møtt (semesterregistrert seg) pr. 1. september.

Tabell 1: Opptak til lavere grads studier høsten 2015 (Samordna opptak)

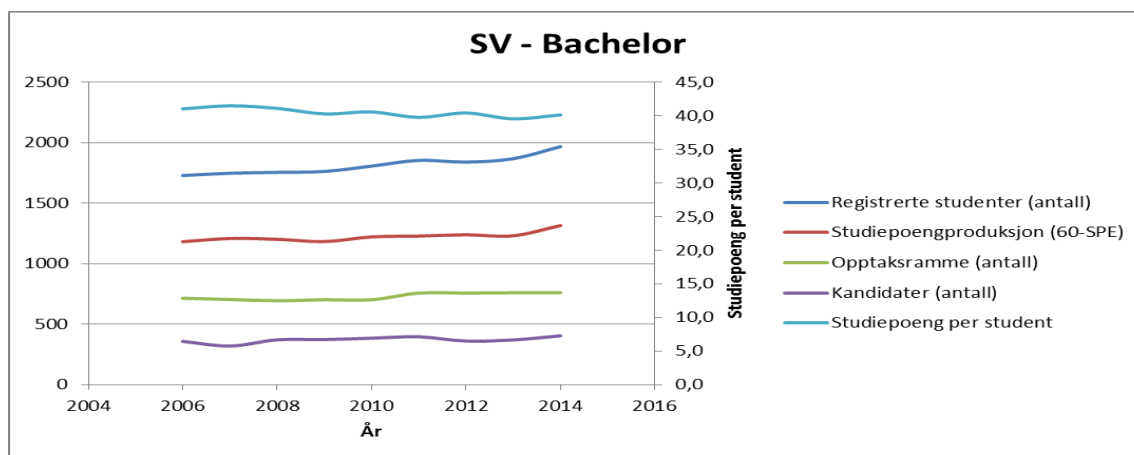
Studieprogram	Antall plasser	Primær søkere	Tilbud	Ja-svar	Møtt*
Administrasjon og organisasjonsvitenskap	89	94	185	102	88
Administrasjon og organisasjonsvitenskap, årsstudium	26	83	72	33	30
Europastudier	30	36	66	42	38
Film- og tv-produksjon**	22	159	54	28	22
Geografi	66	54	88	60	49
Geografi, årsstudium	22	32	34	23	19
Informasjons- og kommunikasjonsteknologi	20	28	45	31	30
Informasjonsvitenskap	52	121	133	90	84
Informasjonsvitenskap, årsstudium	12	20	29	16	6
Journalistikk**	22	168	57	32	21
Kognitiv vitenskap	22	86	40	19	16
Medievitenskap	58	48	119	70	58
Medievitenskap, årsstudium	22	44	42	20	15
Nye medier	20	48	59	31	26
Politisk økonomi	0	0	0	0	0
Samfunnsøkonomi	96	281	287	166	138
Samfunnsøkonomi, profesjon	22	50	71	40	34
Samfunnsøkonomi, årsstudium	22	110	61	42	34
Sammenliknende politikk	97	143	210	148	130
Sammenliknende politikk, årsstudium	23	40	50	28	27
Sosialantropologi	93	85	170	99	86
Sosialantropologi, årsstudium	22	52	57	39	37
Sosiologi	80	120	199	117	102
Sosiologi, årsstudium	22	83	63	39	39
Utviklingsstudier	0	0	0	0	0
Utviklingsstudier, årsstudium	0	0	0	0	0
Totalt	960	1985	2191	1315	1131

* Tallene ble rapportert til DBH 15. oktober.

** Disse programmene er de eneste som har sendt ut suppleringsstilbud, hhv 6 tilbud til journalistikk og 4 til film- og tv-produksjon

Tallet på møtte studenter i 2015 var 1131. Tallet for møtte studenter høsten 2014 var 1143, mens tilsvarende tall for 2013 var henholdsvis 997. Dette viser at vi har hatt en jevn økning i opptakstallene de siste årene. Tallet på møtte var noe høyere på samme tid i fjor, men dette skyldes at det var opptak til bachelorprogrammene i utviklingsstudier og politisk økonomi samt årsstudiet i utviklingsstudier i 2014, disse programmene tilbys ikke i 2015.

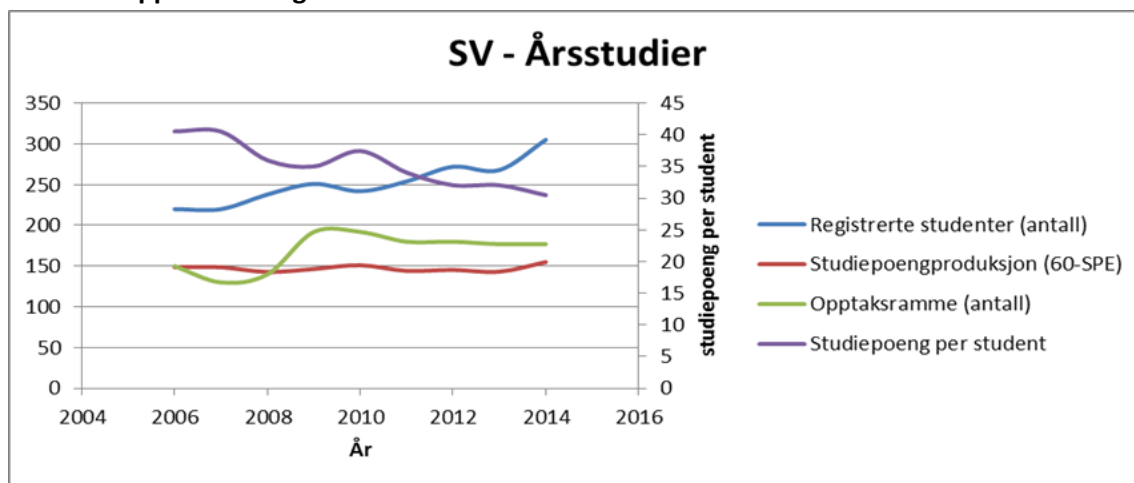
Tabell 2: Oppsummering bachelor

Som vi ser av tabell 2 har tallet på registrerte studenter gått gradvis oppover siden 2004. Studiepoengproduksjonen på bachelor har også gått opp, men studiepoengproduksjonen pr student har gått noe nedover. Kandidattallet har holdt seg noenlunde stabilt, så det betyr at vi prosentvis produserer færre kandidater pr program.

Tabellen under viser en oppsummering av de samme variablene for årsstudiene.

Tabell 3: Oppsummering årsstudier

Det har også vært en jevn økning av årsstudenter de siste årene. Opptaksrammene hadde et oppsving i 2009, men har siden holdt seg relativt stabile. I utdanningsmeldingen for 2014 meldte vi inn at vi ønsket å gjøre om 18 årsstudieplasser til 6 bachelorplasser.

Studiepoengproduksjonen pr student for årsstudentene har gått jevnt nedover de siste årene. Dette kan skyldes at flere årsstudenter ikke søker seg inn for å ta en hel grad, men for å ta enkeltemner for å kvalifisere til opptak til andre studier.

Opptak og progresjon master

Masteropptak

Høsten 2015 ble det gjennomført lokalt opptak til åtte norskspråklige disiplinprogram og tre engelskspråklige program. I 2014 ble forsøket med tidligopptak på masterprogrammene i geografi utvidet til også å gjelde masterprogrammene i sammenlignende politikk og samfunnsøkonomi. På bakgrunn av erfaringene fra disse forsøkene åpnet vi for tidligopptak på alle de norskspråklige masterprogrammene i opptaket høsten 2015. Målsettingen med tidligopptaket er å gi tilbud om studieplass tidligere til søkere som allerede kvalifiserer til opptak ved søknadstidspunktet. På denne måten kan fakultetet konkurrere med eventuelle andre institusjoner om disse søkerne. Selv om denne eventuelle effekten av tidligopptaket ikke har blitt evaluert, har de praktiske erfaringene med ordningen vært positive, både fra instituttene og fakultetets side. Fakultetet vil derfor gjerne fortsette med tidligopptak for de norskspråklige programmene også i senere opptak.

Det ble ikke gjennomført suppleringsopptak etter svarfristen ved noen masterprogram høsten 2015. På sammenlignende politikk ble det gitt noen flere tilbud rett før svarfristen 3. august. Når det gjelder karakterkrav fikk masterprogrammet i samfunnsøkonomi en grense på 33,33 poeng, mens grensen for de øvrige programmene ble på 30,0 poeng, noe som tilsvarer et rent C-snitt.

Tabell 2 nedenfor viser søker og oppmøtetall for de norske masterprogrammene høsten 2015. Det er søkere med programmet som førsteprioritet som er oppgitt i tabellen.

Tabell 4: Søker- og oppmøtetall for norskspråklige masterprogram høsten 2015

Studieprogram	Primærsøkere	Tilbud	Ja-svar	Møtt*
Administrasjon og organisasjonsvitenskap	123	53	27	25
Geografi - miljø- og landskapsgeografi	19	13	8	8
Geografi - naturgeografi	15	10	6	6
Geografi - utviklingsgeografi	7	6	4	4
Geografi-Øk. geogr, regional utvikling og planl.	12	5	3	3
Informasjonsvitenskap	46	32	23	23
Medievitenskap	65	41	23	20
Samfunnsøkonomi	134	48	26	22
Sammenlignende politikk	120	80	25	23
Sosialantropologi	43	29	16	16
Sosiologi	55	40	22	19
Totalt fakultetet	639	357	183	169

* Tallene ble rapportert til DBH 15. oktober.

De tilsvarende tallene for fjoråret var 522 primærsøkere, 300 tilbud, 170 Ja-svar og 154 møtt pr 1. september (se tabell 3).

Fakultetet har høsten 2015 sendt ut en spørreundersøkelse til de studentene som har fått tilbud om plass men som ikke har møtt for å finne ut mer om hvorfor denne gruppen ikke tar imot plassen. Undersøkelsen ble sendt ut til 174 studenter og 82 har svart. Hovedtrekk fra denne undersøkelsen viser at 39 kom inn andre steder i Norge, 7 kom inn andre steder ved UiB, 10 studenter kom inn på et studiested i utlandet, og 10 studenter takket nei på grunn av arbeid. På spørsmål om vi kunne gjort noe annerledes for å rekruttere inn disse studentene svarte de fleste at det var ingenting vi kunne gjort. Det var et par studenter som svarte at de ønsket seg mer informasjon om masterprogrammet i løpet av bachelorløpet. Undersøkelsen vil sendes ut til instituttene så snart den er ferdig bearbeidet på fakultetet.

Tabellen under viser utviklingen i søkertall til norske masterprogram fra høsten 2013-høsten 2015.

Tabell 5: Søkertall til norske masterprogram høsten 2013-2015, lokalt opptak ved fakultetet

Studieprogram	Primærsøkere			Tilbud			Ja-svar			Møtt		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
administrasjon og organisasjonsvitenskap	90	93	123	50	40	53	29	24	27	26	21	25
geografi - miljø- og landskapsgeografi	10	8	19	7	4	13	4	2	8	4	2	8
geografi - naturgeografi	16	14	15	13	11	10	10	6	6	8	6	6
geografi - utviklingsgeografi	6	5	7	5	3	6	3	3	4	3	3	4
geografi-Øk. geogr, regional utvikling og planl.	17	17	12	14	15	5	10	8	3	9	8	3
Informasjonsvitenskap	44	25	46	32	14	32	21	10	23	21	10	23
medievitenskap	58	58	65	37	39	41	25	22	23	24	20	20
samfunnsøkonomi	100	124	134	48	50	48	20	28	26	20	26	22
sammenliknende politikk	129	104	120	67	69	80	31	32	25	29	28	23
sosialantropologi	47	32	43	29	26	29	21	16	16	20	14	16
sosiologi	58	42	55	33	29	40	23	19	22	23	16	19
Totalt fakultetet	575	522	639	335	300	357	197	170	183	187	154	169

Tabell 3 viser utviklingen i søkertall fra høst 2013-høst 2015 for norske masterprogram. Tabellen viser at det har vært en økning i søkertallet på samtlige masterprogram. Den viser også at det over tid har vært en stor andel av de som får tilbud om plass som ikke møter. Fakultetet har en opptaksramme på masternivå på 275 studenter Når det er 169 møtte studenter høsten 2015 blir ikke denne fylt opp. Opptaksrammen på master blir ikke fylt opp på noen av fakultetene, og bedre rekruttering til masterstudiene vil bli et satsingsområde for universitetsledelsen fremover.

Tabell 6: Søker- og oppmøtetall for engelskspråklige masterprogram høsten 2015

Studieprogram	Kvote	Selv-finansierte	Søknads web	Tilbud	Ja-svar	Møtt pr. 1. sept.*
Anthropology of Development**						
Development Geography	136	27	36	6	5	5
Public Administration	638	199	122	21***	19	15
System Dynamics	114	99	66	65	47	31
Erasmus Mundus, System Dynamics	Egen opptaksmodell, 100 søkere			21	20	19

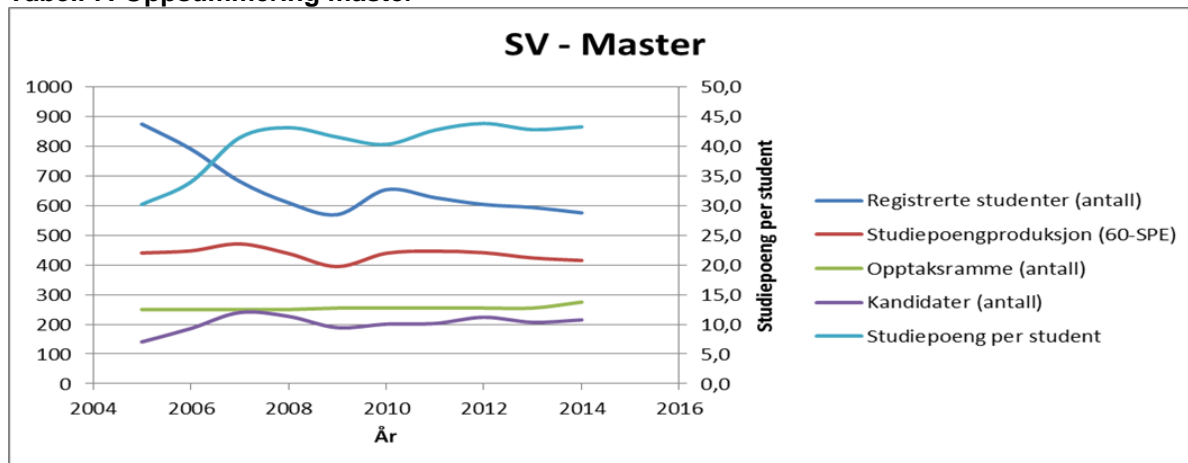
* Tallene ble rapportert til DBH 15. oktober.

** Kun opptak til Master's programme in Anthropology of Development annet hvert år.

***3 av de selvfinansierte studentene er tatt opp under programmet Student at Risk (STAR) initiert av SAIH og UD

Tabell 4 viser søker og oppmøtetall for de engelskspråklige masterprogrammene høsten 2015.

Kolonnene kvote og selvfinansierte gjelder søkere bosatt i utlandet som har søkt gjennom UiBs internasjonale opptak innen 1. desember 2014. Kolonnen SøknadsWeb gjelder søkere bosatt i Norge som har søkt gjennom fakultetets lokale opptak innen 15. april 2015.

Tabell 7: Oppsummering master

Andre lokale opptak ved fakultetet

Intern programovergang

Studenter på fakultetets bachelorprogram og årsstudier kan hvert semester søke om intern overgang til et bachelorprogram. Høsten 2015 har 87 studenter fått innvilget søknad om overgang. Tilsvarende tall for høsten 2014 var 93.

Hospitantordningen

Hospitantordningen gir studenter ved andre høyere utdanningsinstitusjoner i Norge mulighet

til å ta enkeltemner ved fakultetet. Søkere som mangler 30 studiepoeng eller mindre av spesialiseringen for å få opptak til et masterprogram, kan også få tilbud om hospitantplass. Høsten 2015 har 22 søkere fått innvilget status som hospitanter, mot 17 søkere høsten 2014.

Poststudierett

Studenter som har fullført en bachelor- eller en mastergrad ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, kan søke fakultetet om å få en særskilt studierett frem mot neste Samordna opptak. Høsten 2015 har 80 søkere fått innvilget søknad om poststudierett, mens 85 søkere fikk innvilget søknad høsten 2014.

Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU)

Praktisk-pedagogisk utdanning er et påbyggende årsstudium til en bachelor- eller mastergrad. Utdannelsen gir kompetanse til å arbeide som lektor eller adjunkt i ungdomsskole eller videregående skole. Opptakskravet til studiet er en bachelorgrad/180 studiepoeng eller mastergrad med minimum to faglige fordypninger på minst 60 studiepoeng. De faglige fordypningene må være innen fagområder der det tilbys fagdidaktikk ved UiB, og kvalifikasjonskravet er en bestemt sammensetning av emner som gir god grunnleggende kjennskap til faget.

Ved SV-fakultetet tilbyr vi fire fagdidaktiske emner som del av det praktisk-pedagogiske studiet: mediefag, IT-fag, geografi og samfunnskunnskap. Med de angitte emnekombinasjonene kan studentene kvalifisere til PPU gjennom studier i medievitenskap, informasjonsvitenskap, geografi, sosiologi, sammenliknende politikk, sosialantropologi og administrasjon og organisasjonsvitenskap.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over opptakstillene til våre PPU-emner høsten 2015.

Tabell 8: Opptakstill PPU høsten 2015

Fagdidaktiske emner	Antall søkere	Tilbud	Ja-svar	Møtt pr. 1. september
DIDASAK	165	44	33	25
DIDAGEO	26	5	5	4
DIDAMEVI	52	16	11	8
DIDAIT	17	2	1	1
Totalt	260	67	50	38

DIDAMEVI = mediefagsdidaktikk

DIDAIT = IT-didaktikk

DIDASAK = samfunnskunnskapsdidaktikk (sosiologi, adm.org., sam.pol., sos.ant.)

DIDAGEO = geografididaktikk

Mange søkere har ikke den faglige fordypningen vi krever. Vi har derfor i 2015 flere søkere til PPU enn tidligere, men også mange flere ukvalifiserte søkere. Utbyttet av den økende søkermassen har derfor vært liten (se tabell 6). Allikevel ser vi en liten økning i forhold til tidligere år, i tråd med utviklingen vi så i forrige opptak.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over utviklingen i søkertall for perioden 2012-2015.

Tabell 9: Søkertall til PPU ved SV-fakultetet 2012-2015 (søkere totalt/ møtt)

Fagdidaktiske emner	Søkertall høsten 2012	Søkertall høsten 2013	Søkertall høsten 2014	Søkertall høsten 2015
DIDASAK	86/17*	94/10	113/24	165/25
DIDAGEO	6/4*	9/0	20/3	26/4
DIDAMEVI	28/2	29/7	32/7	52/8
DIDAIT	2/0	11/2	5/0	17/1
Totalt	122/23	143/19	170/34	260/38

* Oversikten viser bare opptaket i høstsemestrene. Det var i tillegg opptak i DIDASAK og DIDAGEO våren 2012.

Forslag til vedtak:

Styret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet tar orienteringen om opptak til etterretning.

Knut Helland
dekan

Alette Gilhus Mykkeltvedt
fakultetsdirektør